

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА АГРОІНЖИНІРИНГУ

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
«Експлуатація машин і обладнання»

Реалізується в межах освітньої програми «Агроінженерія»
за спеціальністю 208 Агроінженерія
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник: Сировицький К.Г., ст. викладач кафедри агроінжинірингу
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри агроінжинірингу	протокол від 05.06.2026 р. № 16	
	Завідувач кафедри <u>Михайло ШУЛЯК</u> (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)	

Погоджено:

Гарант освітньої програми Богдан САРЖАНОВ
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Світлана ХУРСЕНКО
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Богдан САРЖАНОВ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Михайло ШУЛЯК
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

Наріє Тараканів
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 02.07. 2026 р.

СНАУ, 2026 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ					
1.	Назва ОК	Експлуатація машин і обладнання			
2.	Факультет/ кафедра	Факультет <u>інженерно-технологічний</u> , Кафедра <u>агроінжинірингу</u>			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для обов'язкових ОК	Освітньо-професійна програма « <u>Агроінженерія</u> ». <u>Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 208 Агроінженерія</u> Галузі знань <u>20 Аграрні науки та продовольство</u> Кваліфікація: <u>бакалавр з агроінженерії</u>			
5.	ОК може бути запропонований для	ОП «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти			
6.	Рівень НРК	<u>НРК5</u>			
7.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається на протязі 1 навчального року			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	<u>5</u>			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) заочна			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
		12		18	
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Сировицький К.Г. / Сировицький К.Г.			
11.1.	Контактна інформація	Старший викладач кафедри агроінжинірингу Сировицький К.Г., кабінет 216 м Ел. адреса: gaver89@ukr.net			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент призначений для надбання практичних навичок та вмінь експлуатації машин і обладнання; визначення залежностей експлуатаційних властивостей і якостей від умов експлуатації та цілей, які досягаються; засвоєння методів оцінювання МТА на їх тягово-швидкісні, паливно-економічні, екологічні та якісні показники.			
13.	Мета освітнього компонента	Сформувати у майбутніх фахівців розуміння ролі та місця експлуатації машин і обладнання в сучасному сільськогосподарському виробництві, техніко-економічну логіку виконання технологічних операцій рослинництва і тваринництва, систем та агрегатів з позицій забезпечення нормативного рівня експлуатаційних властивостей.			
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на: Трактори і автомобілі. Сільськогосподарські машини, Технології виробництва і контролю якості агропродукції. Агрономія з основами ґрунтознавства. Освітній компонент є основою для: виконання і захисту кваліфікаційної роботи			

15.	Політика академічної доброчесності	Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ’єктивне оцінювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. Політика академічної доброчесності здійснюється відповідно до «Кодекс академічної доброчесності сумського національного аграрного університету» http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5539
17.	Ключові слова	Експлуатація машин, експлуатація обладнання, системи точного землеробства, навчання, агроінженерія, практична підготовка, фахівець

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП Агроінженерія)						Як оцінюється РНД
	ПРН 07	ПРН 12	ПРН 15	ПРН 17	ПРН 21	ПРН 24	
ДРН 1. Демонструвати логічні закономірності складання і експлуатування МТА	+	+					Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист звітів
ДРН 2. Аналізувати напрями розвитку основних засад використання МТА для рослинництва і тваринництва		+			+		Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист звітів
ДРН 3. Аналізувати вимоги до енергетичних засобів, призначення, будову, принципи дії	+					+	Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист звітів
ДРН 4. Демонструвати умови вискоєфективного використання МТА у сільському господарстві.	+	+			+		Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист звітів
ДРН 5. Використовувати методи, методику та методологію для розрахунку основних техніко-економічних та експлуатаційних параметрів МТА			+			+	Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист звітів

ДРН 6. Використовувати методику та обладнання для типових випробувань двигунів тракторів та вузлів і агрегатів сільськогосподарських машин.	+			+	+	+	Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист звітів
ДРН 7. Аналізувати основні тенденції та напрями вдосконалення ТiА.					+		Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист звітів
ДРН 8. Аналізувати показники робочих процесів	+	+				+	Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист звітів
ДРН 9. Діагностувати роботу МТА, надавати рекомендації щодо підвищення ефективності їх використання в конкретних умовах		+	+			+	Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання у формі множинного вибору, захист звітів

ПРН 07 Розв'язувати складні інженерно-технічні задачі, пов'язані з функціонуванням сільськогосподарської техніки та технологічними процесами виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції.

ПРН 12 Вибирати машини і обладнання та режими їх роботи у механізованих технологічних процесах рослинництва, тваринництва, первинної обробки сільськогосподарської продукції. Проектувати технологічні процеси та обґрунтовувати комплекси машин для механізованого виробництва сільськогосподарської продукції. Розробляти операційні карти для виконання механізованих технологічних процесів.

ПРН 15 Визначати показники якості технологічних процесів, машин та обладнання і вибирати методи їх визначення згідно з нормативною документацією.

ПРН 17 Вибирати та застосовувати механізовані технології відповідно до агрокліматичних умов та обґрунтовувати технології за економічними та якісними критеріями.

ПРН 21 Визначати склад та обсяги механізованих робіт, потребу в пально-мастильних матеріалах та запасних частинах.

ПРН 24 Організовувати виробничий процес підрозділів з технічного забезпечення агропромислових виробництв.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Самостійна робота	Рекомендована література	
	Аудиторна робота				
Модуль 1					
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Визначення складу простого причіпного тягового агрегату. 1. Загальні відомості. 2. Тяговий опір МТА. 3. Розрахунок і оцінка використання потужності МТА. 4. Аналіз використання потужності МТА.	0,6		0,5	6	1-15
Тема 2. Визначення основних елементів кінематики агрегату та оцінка вибору способу руху в залежності від довжини гону. 1. Загальні відомості. 2. Вибір способу руху МТА по полю. Коефіцієнт робочих ходів. 3. Рациональне співвідношення кінематичних параметрів МТА, розмірів робочої ділянки і вибраного способу руху.	0,6		0,5	6	1-15
Тема 3. Визначення продуктивності машинного агрегату. 1. Теоретична та технічна продуктивність МТА. 2. Складові коефіцієнту використання часу зміни. Їх аналіз. 3. Витрати експлуатаційних та технологічних матеріалів.	0,6		1	6	1-15
Тема 4. Розрахунок режиму роботи агрегату для виконання оранки. 1. Загальні відомості про технологічну операцію. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічної операції. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Тема 5. Розрахунок режиму роботи агрегату для поверхневого обробітку ґрунту. 1. Загальні відомості про технологічну операцію. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічної операції. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Модуль 2					
Тема 6. Розрахунок режиму роботи самохідного агрегату (збирання зернових)	0,6		1	6	1-15

1. Загальні відомості про технологічну операцію. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічної операції. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.					
Тема 7. Розрахунок режиму роботи самохідного агрегату (збирання цукрових буряків). 1. Загальні відомості про технологічну операцію. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічної операції. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Тема 8. Розрахунок режиму роботи тягово-привідного агрегату (збирання кукурудзи). 1. Загальні відомості про технологічну операцію. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічної операції. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Тема 9. Розрахунок режиму роботи тягово-привідного агрегату (внесення мінеральних добрив). 1. Загальні відомості про технологічну операцію. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічної операції. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Тема 10. Розрахунок режиму роботи тягових агрегатів у складі з тракторам, обладнаними безступінчастою трансмісією. 1. Загальні відомості та особливості використання тракторів змінної потужності. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Модуль 3					
Тема 11. Вибір раціонального складу агрегату. 1. Загальні відомості та особливості методу вибору раціонального складу агрегату для виконання технологічних операцій. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових. Науково-технічне обґрунтування. 3. Оцінка правильності розрахунків, порівняння з нормативами та інженерно-технічне обґрунтування.	0,6		1	6	1-15
Тема 12. Технологія та організація виконання поверхневого обробітку ґрунту. 1. Загальні відомості та особливості. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій по заданим умовам.	0,6		1	6	1-15

3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.					
Тема 13. Технологія та організація виконання оранки. 1. Загальні відомості та особливості. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій по заданим умовам. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Тема 14. Організація виконання сівби (садіння) сільськогосподарських культур. 1. Загальні відомості та особливості. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій по заданим умовам. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Тема 15. Технологія та організація збирання зернових, зернобобових, соняшнику, ріпаку. 1. Загальні відомості та особливості. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій по заданим умовам. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Модуль 4					
Тема 16. Технологія та організація збирання кукурудзи на зерно. 1. Загальні відомості та особливості. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій по заданим умовам. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Тема 17. Технологія та організація збирання цукрових буряків. 1. Загальні відомості та особливості. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій по заданим умовам. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Тема 18. Технологія та організація обприскування с.г. культур. 1. Загальні відомості та особливості. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій по заданим умовам. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15

Тема 19. Технологія та організація внесення добрив кузовними розкидачами. 1. Загальні відомості та особливості. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій по заданим умовам. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Тема 20. Організація внесення твердих органічних добрив із куп валкувачами-розкидачами по двофазній технології. 1. Загальні відомості та особливості. 2. Вибір, розрахунок та аналіз складових для виконання технологічних операцій по заданим умовам. 3. Оцінка правильності розрахунків та обґрунтування інженерних рішень.	0,6		1	6	1-15
Всього за курс вивчення ОК	12		18	120	

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кіль кість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кіль кість годин
ДРН 1. Демонструвати логічні закономірності складання і експлуатування МТА	- проведення лекційних та лабораторних занять (Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією); - проведення презентацій у випадку дистанційного навчання	3	- Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті.	16
ДРН 2. Аналізувати напрями розвитку основних засад використання МТА для рослинництва і тваринництва	- проведення лекційних та лабораторних занять (Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією); - проведення презентацій у випадку дистанційного навчання	3	- Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті.	16
ДРН 3. Аналізувати вимоги до енергетичних засобів, призначення, будову, принципи дії	- проведення лекційних та лабораторних занять (Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією); - проведення презентацій у випадку дистанційного навчання	3	- Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті.	16
ДРН 4. Демонструвати умови високоефективного використання МТА у сільському господарстві.	- проведення лекційних та лабораторних занять (Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією);	3	- Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного	16

	- проведення презентацій у випадку дистанційного навчання		опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті.	
ДРН 5. Використовувати методи, методику та методологію для розрахунку основних техніко-економічних та експлуатаційних параметрів МТА	- проведення лекційних та лабораторних занять (Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією); - проведення презентацій у випадку дистанційного навчання	3	- Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті.	16
ДРН 6. Використовувати методику та обладнання для типових випробувань двигунів тракторів та вузлів і агрегатів сільськогосподарських машин.	- проведення лекційних та лабораторних занять (Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією); - проведення презентацій у випадку дистанційного навчання	3	- Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті.	16
ДРН 7. Аналізувати основні тенденції та напрями вдосконалення ТіА.	- проведення лекційних та лабораторних занять (Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією); - проведення презентацій у випадку дистанційного навчання	3	- Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті.	16
ДРН 8. Аналізувати показники робочих процесів	- проведення лекційних та лабораторних занять (Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією);	3	- Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного	16

	- проведення презентацій у випадку дистанційного навчання		опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті.	
ДРН 9. Діагностувати роботу МТА, надавати рекомендації щодо підвищення ефективності їх використання в конкретних умовах	- проведення лекційних та лабораторних занять (Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією); - проведення презентацій у випадку дистанційного навчання	6	- Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань лабораторних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті.	32
Всього		30		160

ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (СУМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ)

Сумативне оцінювання

Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Весняний семестр			
1.	Модуль 1,2 (тест множинного вибору)	20 балів / 20%	
2.	Виконання та захист звітів лабораторно-практичних робіт згідно індивідуального варіанту	10 балів / 10%	
3.	Модуль 3.; (тест множинного вибору)	30 балів / 30%	
4.	Виконання та захист звітів лабораторно-практичних робіт згідно індивідуального варіанту	10 балів / 10%	
5.	Іспит (письмова відповідь на питання)	30 балів / 30%	
	Всього	100	

Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Модуль 1,2 (тест множинного вибору)	<5 балів	5-9 балів	10-14 балів	15-20 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Виконання та захист звітів лабораторно-практичних робіт згідно	<3 балів	3-4 балів	5-7 балів	8-10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але	Виконано усі вимоги завдання, але є	Виконано усі вимоги завдання, запропоновано

індивідуального варіанту		окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	незначні зауваження, щодо виконання завдання	власний варіант виконання завдання
Модуль 3,4 (тест множинного вибору)	<10 балів	10-18 балів	19-24 балів	25-30 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Виконання та захист звітів лабораторно-практичних робіт згідно індивідуального варіанту	<3 балів	3-4 балів	5-7 балів	8-10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання завдання	Виконано усі вимоги завдання, запропоновано власний варіант виконання завдання
Іспит письмова відповідь на питання	<11 балів	11-18 балів	19-24 балів	25-30 балів
	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді не надані	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді надані не в повному обсязі	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді надані з невеликими помилками	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, надані вірні відповіді

Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Підготовка до модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над лабораторно-практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру
4	Підготовка до захисту звітів щодо виконання лабораторно-практичних робіт	На протязі всього семестру
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання самостійної роботи	Регулюється здобувачем самостійно

ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ECTS)

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	Визначення*
A	90-100	відмінно	<i>відмінно</i> – відмінне виконання з невеликою кількістю неточностей
B	82-89	добре	<i>дуже добре</i> – вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками
C	75-81		<i>добре</i> – в цілому правильно виконана робота з незначною кількістю помилок
D	69-74	задовільно	<i>задовільно</i> – непогано, але зі значною кількістю недоліків
E	60-68		<i>достатньо</i> – виконання задовольняє мінімальні критерії
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	<i>незадовільно</i> – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку
F	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	<i>незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

Підручники, посібники:

1. Експлуатація машин і обладнання. Комплектування. Сервіс. Навчальний посібник. Частина 1 / В.М. Зубко, О.І. Анікеєв, М.Л. Шуляк, К.Г. Сировицький, Л.М. Батюк. СНАУ. 2025. - 319 с.
2. Експлуатація машин і обладнання. Навчальний посібник : Каталог сільськогосподарської техніки / О. В. Нанка [та ін.] ; за ред. В. І. Мельника. – Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2021. - 594 с.
3. Експлуатація та сервіс техніки. Опрыскувачі та машин для внесення добрив. Навчальний посібник. / К. Г. Сировицький, С. О. Харченко, О. І. Анікеєв, М. Л. Шуляк, В. М. Зубко, Л. М. Батюк. За ред. С. О. Харченка. – Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2024. - 134 с.
4. Експлуатація та сервіс техніки. Частина II. Комбайни. Навчальний посібник. / С. О. Харченко, О. В. Адамчук, О. В. Козаченко, М. В. Бакум, К. Г. Сировицький, М. М. Абдуєв, Ф. М. Харченко. За ред. С. О. Харченка. – Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2021. - 115 с.
5. Здобицький, А. Я. Трактори : навчальний посібник / А. Я. Здобицький, З. З. Вантух, Л. В. Сторожук. - Львів : "Новий Світ -2000", 2022. - 107 с.
6. Лебедєв А. Т., Шуляк М. Л., Зубко В. М., Лебедєв С. А. Будова тракторів John Deere серії 6, 8, 9: підручник для здобувачів освіти зі спеціальності 208 «Агроінженерія», за ред. А.Т. Лебедєва. – Суми:СНАУ, 2024. 210 с.
7. Науково-технічне обґрунтування технології поліпшення біопотенціалу сільськогосподарських культур: монографія / Харченко С.О., Панкова О.В., Харченко Ф.М., Сировицький К.Г., Шуляк М.Л., Зубко В.М., Соколік С.П. – Харків: ФОП Панов А.М., 2023. – 157 с.
8. Практикум з теорії та розрахунку сільськогосподарських машин : навчальне видання / Д. Г. Войтюк [та ін.]. - К. : Видавничий центр НУБіП України, 2022. - 185 с.
9. Сільськогосподарські машини: підручник / Войтюк Д. Г., Гаврилук Г. Р. — Київ: Каравела, 2023. — 552 с.
10. Трактори та автомобілі [Текст] : підручник. Ч. 5. Теорія двигунів внутрішнього згоряння / М. Г. Сандомирський [та ін.] ; за ред. А. Т. Лебедєв ; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. П. Василенка. - Харків : ХНТУСГ, 2021. - 258 с.
11. Шкарівський, Григорій Васильович. Трансмисії мобільних машин : навчальний посібник / Г. В. Шкарівський. - К. : ФОП Ямчинський О.В., 2021. - 439 с.
12. Яковенко Анатолій. Двозмінка для механізаторів. Друга зміна : монографія / Анатолій Яковенко. - Одеса, 2024. - 216 с.

Методичне забезпечення:

1. Експлуатація машин і обладнання : методичні вказівки щодо виконання лабораторно-практичних занять № 1 для студентів 4 курсу спеціальності 208 «Агроінженерія» денної і заочної форм навчання освітнього ступеня «бакалавр» / Зубко В.М., Сировицький К.Г. - Суми, 2022. – 68 с.
2. Експлуатація машин і обладнання : методичні вказівки щодо виконання лабораторно-практичних занять № 2 для студентів 4 курсу спеціальності 208 «Агроінженерія» денної і заочної форм навчання освітнього ступеня «бакалавр» / Зубко В.М., Сировицький К.Г. - Суми, 2022. – 195 с.
3. Експлуатація машин і обладнання : методичні вказівки щодо виконання курсового проекту для студентів 4 курсу спеціальності 208 «АІ» денної і заочної форм навчання освітнього ступеня «бакалавр» / Зубко В.М., Сировицький К.Г. - Суми, 2022. - 36 с.
4. Трактори і автомобілі. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи на тему:« Ходові системи тракторів і автомобілів», для студентів 3 та 1 с.т. спеціальності 208 «Агроінженерія» денної та заочної форм навчання – Суми: СНАУ, 2019. – 35 с. Протокол №7. Вчена рада ІТФ від 3 червня 2019 року.

5. Трактори і автомобілі. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи на тему: «Ведучі мости тракторів і автомобілів», для студентів 3 та 1 с.т. курсу спеціальності 208 «Агроінженерія» денної та заочної форм навчання – Суми: СНАУ, 2019. – 22 с. Протокол №7. Вчена рада ІТФ від 3 червня 2019 року.

6. Трактори і автомобілі. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи на тему: «Коробки передач тракторів і автомобілів», для студентів 3 та 1 с.т. курсу спеціальності 208 «Агроінженерія» денної та заочної форм навчання – Суми: СНАУ, 2019. – 36 с., Протокол №7. Вчена рада ІТФ від 3 червня 2019 року.

7. Трактори і автомобілі. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи на тему: «Турбонаддув двигунів», для студентів 2 та 1 с.т. курсу спеціальності 208 «Агроінженерія» денної та заочної форм навчання – Суми: СНАУ, 2020. – 16 с.

8. Трактори і автомобілі. частина 1 вивчення конструкції вузлів та механізмів: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти спеціальності 208 «Агроінженерія» / Лебедев А.Т., Шуляк М.Л., – Суми, 2023. – 46 с.

9. Методи та засоби діагностування трактора. технічне обслуговування: методичні вказівки щодо виконання практичних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 208 «Агроінженерія» денної і заочної форм навчання / Шуляк М.Л., Мигаль В.Д. – Суми, 2023. – 60 с.

Інші джерела:

1. ДСТУ 7463:2013. Сільськогосподарська техніка. Трактори сільськогосподарські. Класифікація показників. [Чинний від 2014-01-01]. К., 2013. 11 с. (Національний стандарт України).

2. ДСТУ 4521:2006. Техніка сільськогосподарська. Норми дії ходових систем на ґрунт. [Чинний від 01.07.2007 р.]. К., 2009. 8 с. (Національний стандарт України).

3. ДСТУ ISO 5697:2005. Засоби транспортні сільськогосподарські та лісгосподарські. Визначення гальмівних характеристик. [Чинний від 2008-01-01]. К., 2007. IV, 19 с. (Національний стандарт України).

4. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». Відомості Верховної Ради. 2015. № 14. ст.96.

5. СОУ 71.2-37-0460430090-017:2015. Сільськогосподарська техніка. Визначення тягових показників тракторів. Метод парціальних прискорень [Надано чинності: 01.01.2016]. Дослідницьке, 2015. 9с. (Стандарт УкрНДІПВТ ім. Л.Погорілого.).

6. Lebedev A., Kalinin E., Shuliak M. Dynamic tensions of sagging track sections resulting from tractor hull oscillations Lecture Notes in Mechanical Engineering. 2020. P. 540–548. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-40724-7_55

7. Шуляк, М. Л., Крамаренко, О. В., Марченков, С. П. Підвищення ефективності трактора на транспортних роботах в складі агрегату змінної маси. Механізація сільськогосподарського виробництва. *Вісник ХНТУСГ. Серія «Механізація сільськогосподарського виробництва»*. 2019. Вип. 198. С. 344 – 349.

8. Зінько Р. В., Шуляк, М. Л., Скварок Ю. Ю., Глобчак М. В. Аналіз методик проектування сільськогосподарських машин. *Інженерія природокористування*. 2021. № 1(19) С. 75-85. DOI: 10.5281/zenodo.6902711 (дата звернення: 24.02.2023).

9. Лебедев А. Т., Шуляк М. Л., Стельмах А. М. Аналіз методів та засобів оцінки тягових властивостей трактора. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія «Автомобіле-та тракторобудування» 2022. № 2. С. 108 – 117. DOI: 10.20998/2078-6840.2022.2.12 (дата звернення: 24.02.2023).

10. Трактори та автомобілі. Ч. 3. Шасі: Навч. Посібник./А.Т. Лебедев, В.М. Антощенко, М.Ф. Бойко та ін.: За ред. проф. А.Т. Лебедева. - К.: Вища шкoл, 2004. - 336 с.

11. Лебедев А. Т., Шуляк М. Л., Зубко В. М., Лебедев С. А. Трактори John Deere / Особливості будови, експлуатація: підручник для здобувачів освіти ЗВО зі спеціальності

208 «Агроінженерія», серед. навч. закладів і навчальних центрів підвищення кваліфікації напрям – трактори John Deere / ред. А.Т. Лебедева. – Суми, 2023. 205 с.

12. Інтелектуальні системи тракторів і автомобілів, сервісний супровід: підручник / В. Д. Мигаль, М. Л. Шуляк, І. О. Шевченко. – Х.: ДБТУ, «Майдан», 2023. – 246 с.

13. Трактори та автомобілі. Теорія двигунів внутрішнього згоряння: Підручник / М. Г. Сандомирський та ін. – Харків: ХНТУСГ, 2021. 284 с.

14. Динаміка руху колісних тракторів. Монографія. / Кальченко, Б. І., Ребров, О. Ю., Мамонтов, А. Г., Кожушко, А. П., Якунін, М. Є. – Харків: вид-во «Publisher», 2021. 320 с.

15. Ребров О.Ю. Вибір параметрів шин сільськогосподарських тракторів. – Харків: вид-во «Publisher», 2021. 304 с.

14. Lebedev A, Shuliak M, Khalin S, Lebedev S, Szwedziak K, Lejman K, Niedbała G, Łusiak T. Methodology for Assessing Tractor Traction Properties with Instability of Coupling Weight. Agriculture. 2023; 13(5):977. <https://doi.org/10.3390/su15021238>

15. Migal V., Arhun S., Shuliak M., Hnatov A., Trunova I., Shevchenko I. Assessing design and manufacturing quality of tractor gearboxes by their vibration characteristics. JVC/Journal of Vibration and Control, 2023, Vol. 29(5-6), P. 1218–1228. URL: <https://doi.org/10.1177/1077546321106089>

13. Експлуатація та сервіс техніки. Частина І. Трактори. Навчальний посібник. / С.О. Харченко, О.В. Адамчук, О.І. Анікеєв, К.Г. Сировицький, Є.А. Гаск, І.С. Тіщенко, Д.О. Харченко. За ред. С.О. Харченка. – Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2020. - 140 с.

14. Збірник методик з використання машин в землеробстві /За ред. Мельника В. І. – Харків: “Промпроект” – 2020, 257 с.

15. Системи точного землеробства [Текст] : підручник / Л. В. Аніскевич [та ін.] ; ред. Л. В. Аніскевич. - Київ : НУБіП України, 2018. - 568 с.

Додаткові джерела:

1. CLAAS. [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – URL: <https://www.claas.ua>

2. John Deere. [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – URL: <https://www.deere.ua>

3. ХТЗ. [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – URL: <http://xtz.ua/ua/>

4. УкрНДІПВТ імені Леоніда Погорілого. Фокус-тести: веб-сайт. URL: http://www.ndipvt.com.ua/focus_tests.html

5. Nebraska Tractor Test Laboratory : веб-сайт. URL: <http://tractortestlab.unl.edu>

6. Німецьке сільськогосподарське товариство : веб-сайт. URL: <http://www.dlg.org>

Рецензія на роботу програму (силабус) ЕКСПЛУАТАЦІЯ МАШИН І ОБЛАДНАННЯ

Розроблену співробітником кафедри агроінжинірингу Сировицьким К.Г.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК.	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК).	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення.	+		

Член проєктної групи ОП «Агроінженерія»

Богдан САРЖАНОВ

(назва)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою.	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК.	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення.	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни).	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми.	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН).	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти.	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету.	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом.	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента.	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН).	+		
Література є актуальною.	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти.	+		

Рецензент (викладач кафедри)
агроінжинірингу

(назва)

професор Михайло ШУЛЯК

(посада, Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(підпис)